

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO NR. XII-751
19 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Nuo 2018 metų Europos Sąjunga skatina turėti vienodus lengvatinius PVM tarifus knygoms ir kitiems informaciniais leidiniams (toliau Knygoms) teikiams tiek fiziniu, tiek elektroniniu būdu.

2018 m. lapkričio 6 d. Europos Sąjungos Taryba priėmė Direktyvą (ES) 2018/1713, kuria iš dalies pakeitė Direktyvos 2006/112/EB nuostatas, susijusias su Knygomis, laikraščiams ir periodiniams leidiniams taikomais pridėtinės vertės mokesčio tarifais. Valstybėms narėms sudarytos prielaidos taikyti vienodus lengvatinius PVM mokesčio tarifus tiek fiziniams, tiek elektroniniams Knygoms.

Savo 2016 m. balandžio 7 d. komunikate dėl PVM veiksmų plano Europos Komisija nurodė, jog elektroniniams leidiniams turėtų būti taikoma tokia pati lengvatinių PVM tarifų taikymo tvarka kaip ir fiziniu pavidalu teikiams leidiniams.

Europos Teisingumo Teismas priimtame sprendime Byloje C-390/15 (4) nusprendė, kad skaitmeninių leidinių tiekimas fiziniu pavidalu ir skaitmeninių leidinių tiekimas elektroniniu būdu yra panašios situacijos. Todėl tikslinga suteikti galimybę visoms valstybėms narėms taikyti lengvatinį PVM tarifą knygų, laikraščių ir periodinių leidinių tiekimui, neatsižvelgiant į tai, ar jie tiekiami fiziniu pavidalu ar elektroniniu būdu.

Dauguma ES šalių jau taiko lengvatinius PVM tarifus elektroniniams Knygoms - nuo 4 procentų Ispanijoje iki 10 procentų Austrijoje, Čekijoje, Suomijoje.

Jungtinėje karalystėje ir Norvegijoje taikomas 0 procentų PVM elektroniniams Knygoms.

Atėjo laikas kurti ekologiškesnę ir labiau skaitmeninę Lietuvą. Skaitmenizacija yra viena iš ES, o taip pat ir Lietuvos, popandeminių strateginių krypčių. Elektroninių knygų skatinimas prisideda prie aplinkos tausojimo, žmonių skaitmeninio ugdymo, informacijos prieinamumo.

COVID19 ir pandemija atvėrė pasauliui ir Lietuvai nuotolinio darbo ir mokymosi perspektyvas, pakeitė procesus ir vartotojų įpročius. Vis daugiau veiklų persikelia į internetinę erdvę, o ten reikalinga ir ugdomoji medžiaga, tame tarpe vadovėliai, pratybų sąsiuviniai, knygos ir kt.

Išsilavinusi visuomenė yra vienas iš esminių valstybės pažangos požymių ir raktų į sėkmę. Elektroninės ar audio Knygos duoda tą pačią naudą piliečiams, kaip ir Knygos teikiamos fiziniu būdu: forma skirtinga, bet turinys ir poveikis tas pats.

Lietuvoje taikomas lengvatinis pridėtinės vertės mokesčio (PVM) tarifas spausdintoms Knygoms. Tačiau lengvatinio PVM tarifo negalima taikyti elektroniniu būdu teikiams Knygoms, jos turi būti apmokestinamos standartiniu PVM tarifu.

Tuo tarpu Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas numato, kad autorių teisių objektais laikomos knygos, brošiūros, straipsniai, dienoraščiai ir kiti literatūros kūriniai, išreikšti bet kokia forma, įskaitant elektroninę. 21-ajame naujųjų technologijų amžiuje, pažangioje valstybėje, elektroninių ir (ar) audio Knygų autoriai negali būti diskriminuojami apmokestinimo kontekste.

Siekiant neatsilikti nuo technologinės pažangos skaitmeninėje ekonomikoje, reikia elektroninėms Knygoms taikomus PVM tarifus suvienodinti su mažesniais fiziniu pavidalu teikiamoms Knygoms taikomais PVM tarifais.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Seimo narė Monika Ošmianskienė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu PVM įstatymas numato, kad lengvatinis 9 procentų PVM tarifas taikomas tik fiziniu būdu teikiamiems knygomis ir neperiodiniams informaciniais leidiniams.

Taip pat lengvatinis 5 procentų tarifas taikomas periodiniams leidiniams teikiamiems tiek fiziniu, tiek elektroniniu būdu.

Elektroninėms ar audio knygomis ir kitiems informaciniais leidiniams taikomas standartinis 21 procento PVM tarifas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Įstatymo projekte siūloma numatyti, kad lengvatinis 9 procentų PVM tarifas būtų taip pat taikomas ir Knygoms, kurios teikiamos elektroniniu būdu.

Tai skatintų daugiau vartoti elektroniniu būdu teikiamas knygas, kurios prisidėtų prie aplinkos tausojimo, žmonių skaitmeninių įgūdžių lavinimo, didesnio informacijos prieinamumo.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Kriminogeninei situacijai ir korupcijos rizikai priimtas įstatymas įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymo įgyvendinimas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas prisideda prie Lietuvos 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano pirmojo tikslo „Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą“ 1.6 uždavinio „Skatinti valstybės skaitmeninimą“ įgyvendinimo.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Naujų teisės aktų priimti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Įstatymų lydimųjų aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Įstatymo įgyvendinimas gali nežymiai turėti įtakos valstybės biudžeto lėšoms, kuria apskaičiuoti bus pavesta Lietuvos Respublikos Vyriausybei arba jos įgaliotai institucijai iki šio įstatymo įsigaliojimo.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

„Pridėtinės vertės mokesčio lengvata“, „elektroninės knygos“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia:

Seimo narė

Monika Ošmianskienė